

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

El-Raye Gazetesi

Lobito Koridoru Üzerinden Afrika'nın Servetleri İçin Mücadele

Üstad Esad Mansur'un Kaleminden

Lobito Koridoru büyük bir stratejik öneme sahiptir; zira o, 1902 yılında İngiltere tarafından inşa edilen 1.800 kilometre uzunluğunda bir demiryolu hattı olup Atlantik kıyısındaki Angola'nın Lobito limanından Demokratik Kongo Cumhuriyeti ile kuzeydoğu sınırına ve kuzeybatı Zambiya'ya yakın olan Angola'nın Luau şehrine 1.300 kilometreye kadar, Demokratik Kongo Cumhuriyeti içindeki Kolwezi şehrine 400 kilometreye kadar ve Zambiya'daki bakır madenlerine ise 100 kilometreye kadar uzanmaktadır. Hat, Angola'daki iç savaş nedeniyle 1975 yılından bu yana durdurulmuştur.

Çin 2006-2014 yılları arasında hattı yeniledi ve 2019 yılında Angola'ya devretti ve böylece onun öneminden dolayı Afrika'daki varlığını güçlendirdi. Dolayısıyla Çin Afrika'daki varlığını güçlendirmeye çalışıyor ve bu yüzden onunla ekonomik, siyasi ve askeri ilişkilerini geliştirmek amacıyla her üç yılda bir düzenlediği zirvesini 4-6/9/2024 tarihinde gerçekleştirdi. Çin Devlet Başkanı Şi zirvede, Çin'in 6,000 Afrikalı askeri personel ve 1,000 polis memurunu eğiteceği ve 500 genç subayı da Çin'i ziyaret etmeye davet edeceği sözünü verdi. Nitekim güçlerini eğitmek, iktidar rejimlerini ve şirketlerini korumak için Cibuti'de askeri bir üs ve birçok Afrika ülkesinde askeri müfrezeler kurmayı başardı. Bu ilişki sayesinde Afrika ülkelerini Tayvan ile bağlarını koparmaya ikna edebildi.

Çin 14/8/2024 tarihinde, 1-7/2024 ayları arasında Afrika ile ticaret hacminin 166,48 milyar Dolara ulaştığını açıkladı. Zira ondan hammadde satın alıyor ve büyük kârlar elde etmek için de ona ve diğerlerine üretilmiş mallar ihraç ediyor. Ayrıca limanlar, yollar, demiryolları, enerji tesisleri, altyapı ve madenlerin inşasına yatırım yapmakta ve Afrika ülkelerine, 2022 yılında 134 milyar Dolara ulaşan faizli krediler vermektedir. Yine Afrika'da yüzbinlerce Çinliyi istihdam etmektedir; zira sadece Angola'da 170.000 Çinli işçi bulunmaktadır. Nitekim bu noktada eleştirilere maruz kalmıştır; zira şirketlerine kendi işçilerini getirmekte olup sömürgeci ülkelerin adeti olduğu üzere Afrikalıları da sadece ağır işlerde çalıştırmaktadır.

Koridor, ABD'nin Afrika'da nüfuz elde etmeye başlayan Çin'in faaliyetlerini çevrelemesi açısından önemlidir ve Çin'i çevreleme politikasında başarılı olamadığı için yoğunlaşması halinde üstesinden gelmesi zor olabilir.

Bu nedenle Amerika'ya tabi olan Angola, 2022 yılında, koridor boyunca hattı işletmek için İsviçre'nin Trafigura, Portekiz'in Moto-Engil ve Belçika'nın Victorious şirketlerini içeren "Atlantik Lobito" Demiryolu İttifakı ile 30 yıllık bir imtiyaz sözleşmesi imzaladı.

Amerika, Başkanı Biden aracılığıyla 2023 yılında düzenlenen Amerika-Afrika Zirvesi'nde koridora olan ilgisini dile getirmiş ve kırk Afrika ülkesinin ürünlerini

kendisine gümrüksüz ihraç etmesine imkan tanıyan Fırsat ve Yatırım Yasası'nı çıkarmıştır. Yine 26/8/2024 tarihinde, koridor genişletme projesine ilgi duyduğunu, bunun bir dizi yol, köprü, iletişim, enerji ve tarımı içerdiğini ve projenin 2029 yılına kadar tamamlanmasının planlandığını açıklamıştır. Zira Amerika, Hint Okyanusu'na erişmek ve sömürge döneminde malzeme ve madenler ihraç etmek için kullanılan Benguela demiryolunu yeniden inşa etmek için koridorun Tanzania'ya kadar uzanmasını istiyor. Bu yüzden Avrupa Birliği, Afrika finans kuruluşları, Angola, Kongo Demokratik Cumhuriyeti ve Zambiya'nın yanı sıra Uluslararası Kalkınma Finansmanı Kulübü'nden 250 milyon Dolarlık fonla iştirak edecek.

Önemi, bu ülkelerde bulunan kobalt, lityum, bakır, alüminyum ve manganez gibi teknolojiye bağımlı endüstriler için gerekli görülen, özellikle elektrikli araba aküsü üretimi ve bunun için gerekli olan minerallerin sanayileşmiş ülkelere taşınmasında yatmaktadır. Koridor, ileri silah sistemleri ve sürdürülebilir enerji teknolojisinin ihtiyaç duyduğu stratejik madenleri güvence altına almak için bu ülkelere, ihracat ihtiyaçları için iki okyanusa sınırı olan ülkelerin limanlarına bağlanıyor.

Koridor, Afrika'da köklü bir nüfuza sahip olan İngiltere ve Fransa ile yaşadığı çatışmasında Amerika için önem taşımaktadır. Nitekim ABD'nin Avrupa'nın nüfuzuna tabi olan Zambiya, Demokratik Kongo Cumhuriyeti ve Tanzania'daki hamleleri birçok soruyu gündeme getirmiş olup Amerika, bu ülkelerden herhangi birinde sömürgeci güçlerin birbirlerine karşı meydana gelebilecek yeni bir çatışmanın patlak vermesi durumunda tek bir çıkışa bağlı kalmamak için hattın Tanzania'ya kadar uzanması için çalışmaktadır. Zira yöneticilerin bağımlı olması ve aralarında çatışmaların kışkırtıldığı kabile yapası nedeniyle bu çatışmayı meydana getirmek kolaydır.

Bu nedenle Amerika hesabına bölgedeki faaliyetlerini artırmasının gölgesinde bir Amerikan ajanı olan Ruanda Devlet Başkanı Paul Kagame'ye yönelik eleştiriler tırmanmakta ve kendisi Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nin doğusundaki isyancıları desteklemekle suçlanmaktadır. Hatta Fransa Cumhurbaşkanı Macron 23/4/2023 tarihinde Demokratik Kongo Cumhuriyeti'ne yaptığı ziyaret sırasında böyle bir destek konusunda Ruanda'yı uyarmıştır. Nitekim kısa bir süre önce Demokratik Kongo Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Tshisekedi, isyancıları yenilgiye uğratamadığı, dahası isyancılar ülkesindeki diğer kalelere doğru ilerledikleri için Fransa'dan isyancılarla savaşmak üzere kendisine askeri destek vermesini talep etmiştir; bunun üzerine Fransa Cumhurbaşkanı ile 30/4/2024 tarihinde Paris'te bir araya gelmiş olup ikili, Fransa-Kongo Ekonomi Forumu kapsamında ticaret ve yatırımların geliştirilmesi ve güvenlik işbirliği konularına odaklandılar. İngiltere, Amerika'nın karşısında durduğu için buna engel olmadı.

Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Afrika'nın merkezinde stratejik bir konuma sahip olup aralarında Zambiya ve Angola'nın da bulunduğu 9 ülkeyle sınır komşusu olmasının yanı sıra petrol, doğalgaz, altın, elmas, kobalt ve bakır gibi devasa hammaddelere, dünyanın en büyük lityum rezervlerine ve küresel üretimin %70'i ile en büyük kobalt üretimine sahiptir.

İngiltere, Demokratik Kongo Cumhuriyeti de dahil olmak üzere bölgedeki yatırımlar için BAE'yi kullanıyor; zira DP World, Kongo Nehri ile Atlantik Okyanusu'nun birleştiği noktada Banana (Muz) limanını inşa ediyor, şirket proje için 3-5 yıl içinde 2 milyar Dolar harcama yapmayı planlıyor ve İngiltere de 35 milyon Dolarla iştirak edecektir!

Afrika kıtası, sanayileri için hammaddeye ihtiyaç duymaları nedeniyle Afrika ülkelerini aralarında paylaşmak için 1884 yılında ilk Berlin Konferansı'nı düzenleyen Avrupalı sömürgeci güçlerin tekelindeydi. Nitekim bu ülkeler kendi aralarında anlaşarak Afrika'nın servetlerini yağmalamaya ve halkından milyonlarcasını öldürmeye başladılar. Ta ki Amerika 1946 yılından uzletten çıkıp Afrika da dahil olmak üzere eski dünyaya girmeye karar verene kadar. Bunun üzerine Amerika ile Avrupalı düşman kardeşleri arasında bir çatışma başladı. Onları Afrika'dan tasfiye etmek için sömürgeciliğe karşı mücadele sloganını yükselten Sovyetler Birliği'nden yardım istedi. Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından onlarla rekabet edebilmek için Çin'den yardım istedi. Yani Amerika, onlara karşı siyasi ve ekonomik hırsları olan Rusya'yı kullanıyor; zira gözlemlendiği üzere Rusya'nın nüfuzunun ajanlarıyla bağlantılı olması nedeniyle yüzeysel ve sınırlı kaldığını biliyor; çünkü Rusya, Sovyetler Birliği döneminde bir ideoloji iken bile çok az bir nüfuz oluşturmayı başarmış ve bu da hızla buharlaşıp gitmiştir.

Böylece sömürgeci ülkeler, yatırım ve ticaret adı altında başta ekonomi olmak üzere başka şekillerde sömürgeleştirmeye devam etmektedir. Dolayısıyla ülkenin servetlerini yağmalıyor, onu kalkındırıyor, onu kendisine bağımlı kılıyor ve iç çatışma durumunda ülke halkını parçalıyor ve onları, sömürgeciliği döneminde doğrudan öldürmesinin ardından kendi halkının eliyle başka bir şekilde öldürüyor. Dolayısıyla onlar için Afrika kıtasının büyük bir kısmında hakim olan İslam'dan başka bir kurtuluş yoktur; ancak bu, sadece toprakları üzerinde bir devlet kurulursa ya da bu devlet tüm İslam ülkelerini kapsayacak şekilde genişletilirse ve aslında tüm dünya sömürgeci ülkelerin kötülüklerinden kurtulursa gerçekleşebilir.

Kaynak: [El-Raye Gazetesi - 514. Sayı - 25/09/2024](#)